

COLEGIUL DE DISCIPLINĂ ȘI ETICĂ
din subordinea Consiliul Superior al Procurorilor
H O T Ă R Ă R E nr.3-158/2026

**cu privire la examinarea contestației cet.Mariana Gorea, împotriva deciziei
inspecției procurorilor din 24.07.2026 pe faptul pretinselor abateri disciplinare
comise de către adjunctul interimar al Procurorului-șef al Procuraturii Cahul,
Andrian Tabureanu și procurorul în Procuratura Cahul, oficiul Principal
Dumitru Boghean**

07 octombrie 2026

municipiul Chișinău

Colegiul de disciplină și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor, având în componența sa:

Președintele Colegiului -Alexandru Lozan

Membrii Colegiului prezenți- Eugenia Zubco,Constantin Șuşu Vitalie Sili și Mihaela Pascal

Membrul-raportor -Viorel Beiu-,

examinând în ședință publică contestația înaintată la 31.07.2026 de către cet. Gorea Mariana, împotriva deciziei inspecției procurorilor din 24.07.2026, privind încetarea procedurii disciplinare în privința procurorilor Procuraturii Cahul, Andrian Tabureanu și Dumitru Boghean, audiind informația prezentată de membrul- raportor Viorel Beiu, poziția reprezentantului Inspecției procurorilor Igor Eșanu,-

C O N S T A T Ă :

I. Circumstanțele cauzei și parcursul procedural

1. La data de 22.06.2026 Consiliul Superior al Procurorilor a recepționat sesizarea denumită plângere a cet.Gorea Mariana, prin care solicită constatarea abaterii disciplinare și tragerea la răspundere disciplinară a procurorilor Procuraturii Cahul, Andrian Tabureanu și Dumitru Boghean, fără a specifica care ar fi abaterile disciplinare prevăzute la art.38 din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură.

2. La 01.07.2026 petiția menționată *supra* a fost înregistrată în evidențele Inspecției procurorilor, cu acordarea nr. de evidență 179s/26.

3. Prin dispoziția nr.169 din 01.07.2026 verificarea sesizării/plîngerii cet. Gorea Mariana a fost repartizată inspectorului în Inspecția procurorilor, Igor Eșanu.

II. Circumstanțele reflectate în sesizarea cu privire la fapta ce poate constitui abatere disciplinară:

4. La 22.06.2026 doamna Gorea Mariana, a înaintat o sesizare denumită plângere către Consiliul Superior al Procurorilor, prin care a solicitat verificarea faptelor ce pot constitui abateri disciplinare, pretins a fi săvârșite de către procurorii Procuraturii Cahul, Andrian Tabureanu și Dumitru Boghean în cadrul efectuării urmăririi penale în cauza penală nr.xxxxxxxx.

5. Autoarea sesizării, consideră că conduita profesională a procurorului Dumitru Boghean, care a exercitat conducerea urmăririi penale, și a procurorului ierarhic superior Andrian Tabureanu, urmează a fi efectuată în legătură cu modul de instrumentare a cauzei penale nr.xxxxxxxx apreciind că acțiunile și inacțiunile acestora întrunesc elementele unor abateri disciplinare prevăzute de Legea nr. 3/2016

cu privire la Procuratură.

6. În acest sens, autoarea precizează că sesizarea vizează exclusiv conduita profesională a procurorilor, respectiv tergiversarea urmăririi penale, pasivitatea investigației, formularea învinuirii pe baza unor probe incomplete, conduita față de persoana sa și exercitarea necorespunzătoare a controlului ierarhic.

7. În susținerea sesizării, aceasta arată că urmărirea penală a fost pornită la 04 august 2021, în baza unui denunț privind pretinsa utilizare a unor documente false pentru obținerea indemnizației de tânăr specialist în învățământ, cauza fiind inițial încadrată în baza art. 361 alin. (1) din Codul penal.

8. Potrivit dnei Gorea, după o perioadă de aproximativ trei ani și o lună, aceasta a fost scoasă integral de sub urmărire penală pe motivul lipsei elementelor constitutive ale infracțiunii, iar pe parcursul urmăririi penale încadrarea juridică a fost modificată în infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (1) din Codul penal, cauza fiind ulterior strămutată la Procuratura raionului Hîncești.

9. Susține petiționara că, procurorul Dumitru Boghean a dispus punerea sa sub învinuire pentru infracțiunea de escrocherie înainte de finalizarea raportului de expertiză judiciară solicitat chiar de organul de urmărire penală pentru stabilirea autenticității semnăturilor de pe actele aflate în litigiu.

10. În opinia acesteia, raportul de expertiză, întocmit ulterior, nu ar fi confirmat acuzațiile formulate și ar fi relevat autenticitatea semnăturilor sale, aspect care, potrivit autoarei, demonstrează caracterul prematur și insuficient fundamentat al învinuirii formulate.

11. De asemenea, autoarea sesizării invocă tergiversarea urmăririi penale, arătând că, pe parcursul perioadei în care cauza s-a aflat în gestiunea procurorului Dumitru Boghean, nu au fost întreprinse măsurile necesare pentru administrarea completă și obiectivă a probatoriului, deși elementele esențiale ale cauzei puteau fi verificate prin demersuri simple adresate autorităților competente.

12. Totodată, aceasta susține că nu a fost informată despre existența urmăririi penale timp de aproximativ 20 de luni, fiind recunoscută în calitate de bănuită abia la 04 aprilie 2023, fapt care, în opinia sa, i-ar fi afectat dreptul la apărare și ar fi favorizat persoana care a formulat denunțul inițial.

13. În continuare, petiționara menționează că, procurorul nu ar fi întreprins acțiunile necesare pentru verificarea autenticității documentelor contestate și că, deși era asistată de avocat, ar fi fost contactată telefonic direct de procuror pentru prezentarea în vederea înaintării învinuirii, în pofida faptului că se afla într-o situație de vulnerabilitate, fiind însărcinată la momentul pornirii urmăririi penale și ulterior în concediu de maternitate, cu un copil de vârstă fragedă.

14. M.Totodată, aceasta susține că procurorul a continuat urmărirea penală în pofida argumentelor invocate de apărare privind intervenirea termenului de prescripție pentru infracțiunea inițial reținută și că tergiversarea cercetărilor ar fi avut drept consecință imposibilitatea atragerii la răspundere penală a autorului denunțului, ca urmare a intervenirii prescripției.

15. Referitor la procurorul Andrian Tabureanu, autoarea susține că acesta, în calitate de procuror ierarhic superior, a respins plângerea formulată împotriva actelor procurorului de caz, apreciind argumentele referitoare la intervenirea prescripției drept simple opinii personale, fără a examina în fond incidența dispozițiilor legale privind încetarea urmăririi penale.

16. În opinia petiționarei, această conduită denotă exercitarea necorespunzătoare

a controlului ierarhic și confirmarea unei soluții considerate de aceasta ca fiind ne legale.

17. În final, dna M.Gorea solicită înregistrarea sesizării și efectuarea cercetării disciplinare în privința procurorilor Dumitru Boghean și Andrian Tabureanu.

Abaterea disciplinară pretins a fi comisă de către procuror în opinia autorului sesizării

18. În concluzie, doamna Gorea Mariana, fără a specifica care ar fi abaterile disciplinare potrivit art.38 din Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, comise de procurorii Dumitru Boghean și Andrian Tabureanu, a solicitat constatarea eventualelor abateri disciplinare și aplicarea sancțiunilor prevăzute de lege.

Circumstanțele stabilite în cadrul verificării sesizării disciplinare de către Inspekția procurorilor:

19. Prin Decizia din 24.07.2026, Inspekția procurorilor a dispus încetarea procedurii disciplinare în privința procurorilor Andrian Tabureanu și Dumitru Boghean, din motiv că nu au fost identificate temeiuri de tragere la răspundere disciplinară.

20. Pentru a decide astfel, Inspekția procurorilor a constatat următoarea stare de lucruri:

21. La 04.08.2021, de către organul de urmărire penală al Inspectoratului de poliție Cahul, în baza sesizării Directorului Liceului Teoretic „Xxxx Xxxx” Xxxxxx Xxxxxxin, a fost pornită urmărirea penală în cauza penală nr.xxxxxxxx, conform indicilor infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) din Codul penal, pe faptul că angajații Direcției Generale Învățământ Cahul, contrar actelor normative în vigoare, în anul 2016, au dispus achitarea indemnizației de tânăr specialist dnei Gorea (Câmici) Mariana.

22. Potrivit actului procesual de începere a urmăririi penale, „Gorea Mariana activând în cadrul Liceului teoretic „Xxxx Xxxx ” din or. Cahul, în perioada anilor 2015-2018 pentru obținerea indemnizației unice destinate tinerilor specialiștii în mai multe tranșe, a prezentat meu multe acte Direcției învățământ Cahul, printre care:

-cererea din 11.09.2018 pentru obținerea tranșei a 3-a, conținând rubrica „Coordonat Directorul Instituției ” cu o semnătura și ștampilă rotundă al Liceului teoretic „Xxxx Xxxx;

-copia autenticată notarial a adeverinței privind plasarea în câmpul muncii nr. xx din 12.10.2015, în care se regăsește rubrica „confirmare de sosire la locul de muncă”, completată cu înscrise manuscrise, nedatată, în care se conține o semnătură, inscripția Xxxxxx Xxxxxx și impresiunea de ștampilă rotundă a Liceului teoretic „Xxxxxx Xxxxxx”.

Conform declarațiilor martorului Xxxxxx Xxxxxx, Director al Liceului teoretic „Xxxx Xxxx”, acesta nu a semnat asemenea acte... ”

23. Potrivit raportului de expertiză judiciară nr.xx/xx/x-R-xxx din 08.09.2021, efectuată de Centrul-Tehnic-Criminalistic și Expertize Judiciare din cadrul Inspectoratului General al Poliției, la capitolul „semnăturile și înscrisurile din numele Xxxxxx Xxxxxx” de pe actele prezentate la expertiză, s-a formulat concluzia că, acestea (semnăturile și înscrisurile) au fost executate *nu de către Xxxxxx Xxxxxx*.

24. Conducerea urmăririi penale în cauza penală nr.xxxxxxxx, a fost dispusă procurorului în Procuratura raionului Cahul, Dumitru Boghean.

25. Urmărirea penală a fost exercitată succesiv de 4 ofițeri de urmărire penală din cadrul organului de urmărire penală al IP Cahul.

26. Deși pe parcurs, au fost efectuate un șir de acțiuni de urmărire penală, în ultimă instanță, prin ordonanța procurorului în Procuratura raionului Cahul, Dumitru Boghean din 16.01.2023, care constatând lăsarea în nelucrare a cauzei penale mai mult de 30 zile, s-a dispus retragerea cauzei penale nr.xxxxxxxx din gestiunea ofițerului de urmărire penală al SUP IP Cahul, Xxxxxx Xxxxxx, pe motivul tergiversării neîntemeiate a urmăririi penale și transmiterea cauzei penale conducătorului organului de urmărire penală pentru desemnarea unui alt ofițer de urmărire penală.

27. Tot la data de 16.01.2023, procurorul D.Boghean a formulat indicații în cauza penală de referință, dar și o *Atenționare*, care au fost expediate spre executare organului de urmărire penală.

28. În continuare, la data de 04.04.2023, organul de urmărire penală a recunoscut în calitate de bănuît în comiterea infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(1) din Codul penal, pe cet.Gorea Mariana, care fiind audiată în această calitate, a refuzat să facă declarații asupra circumstanțelor cauzei.

29. Tot la 04.04.2023, după realizarea acțiunii de audiere a persoanei în calitate de bănuît, avocatul Alexandru Țurcanu în interesele bănuitei Gorea Mariana, a depus la Procuratura Cahul o cerere, prin care a solicitat clasarea procesului penal, pe motivul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

30. Prin ordonanța procurorului în Procuratura raionului Cahul, Dumitru Boghean din 05.04.2023, s-a dispus respingerea ca neîntemeiată a cererii avocatului Alexandru Țurcanu în interesele bănuitei Gorea Mariana, cu informarea persoanelor interesate.

31. Exprimându-și dezacordul cu ordonanța procurorului D.Boghean din 05.04.2023 la 11.04.2023, avocatul Alexandru Țurcanu acționând în interesele bănuitei Gorea Mariana, a contestat-o cu plângere procurorului ierarhic superior potrivit prevederilor art.299¹ din Codul de procedură penală.

32. Prin ordonanța adjunctului interimar al procurorului-șef al Procuraturii Cahul, Andrian Tabureanu din 25.04.2023, plângerea avocatului Alexandru Țurcanu în interesele bănuitei Gorea Mariana împotriva ordonanței procurorului D.Boghean din 05.04.2023, a fost respinsă ca nefondată, cu informarea petiționarului.

33. Ordonanțele procurorilor din 05.04.2023 și 25.04.2023, au fost contestate de avocatul Alexandru Țurcanu cu plângere conform prevederilor art.313 din Codul de procedură penală.

34. Prin încheierea Judecătoriei Cahul, Sediul Central din 04.09.2023, s-a dispus încetarea examinării plângerii avocatului A. Țurcanu în interesele lui Gorea Mariana, cu privire la anularea ordonanței procurorului D. Boghean din 05.04.2023 și a procurorului ierarhic superior din 25.04.2023, din motivul inexistenței obiectului examinării, or, petiționarii au depus o cerere în instanță, prin care au declarat că renunță la plângere.

35. Anterior, la data de 26.06.2023, de către organul de urmărire penală al Inspectoratului de poliție Cahul, ca rezultat al autosesizării, a fost pornită urmărirea penală în cauza penală nr.xxxxxxxx, conform indicilor infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit.a) din Codul penal, pe faptul obținerii ilegale de la Direcția Generală Învățământ Cahul, prin inducerea în eroare, cu folosirea documentelor false de către Gorea Mariana, a mijloacelor bănești în sumă totală de 78 242, 3 lei, proveniți de la acordarea indemnizației unice și facilitățile sociale a tinerilor specialiști angajați în câmpul muncii prin repartizare.

36. Tot la 26.06.2023, cauza penală nr.xxxxxxxx a fost conexată la cauza penală nr.xxxxxxxx.

37. Prin ordonanța procurorului în Procuratura raionului Cahul, Dumitru Boghean din 29.06.2023, Gorea Mariana a fost pusă sub învinuire în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(1) din Codul penal. Fiind audiată de procuror în calitate de învinuită, Gorea Mariana a refuzat să facă declarații pe marginea învinuirii.

38. Prin ordonanța Procurorului General, Ion Munteanu din 17 iulie 2023, în care s-a reținut caracterul îndelungat și incomplet al cercetărilor (*nefiind întreprinse măsuri în vederea atragerii în proces a reprezentantului entității, care se prezumă că a fost prejudiciată*), s-a dispus admiterea cererii învinuitei Mariana Gorea, cu retragerea cauzei penale nr.xxxxxxxx din gestiunea organului de urmărire penală al Inspectoratului de poliție Cahul și transmiterea acesteia în gestiunea organului de urmărire penală al Inspectoratului de poliție Hîncești, pentru efectuarea în continuare a urmăririi penale.

39. Potrivit raportului de expertiză judiciară nr.xx/xx/x-R-xxxx din 29.08.2023 efectuată de Centrul-Tehnico-Criminalistic și Expertize Judiciare din cadrul Inspectoratului General al Poliției, la capitolul „*semnăturile din numele Gorea Mariana*” și „*semnăturile din numele Xxxxxx Xxxxxx*” de pe actele prezentate la expertiză, s-a formulat concluzia că, acestea (semnăturile) au fost executate **probabil de Gorea Mariana și probabil de Xxxxxx Xxxxxx**.

40. Cu referire la „*inscripțiile manuscrise*” din actele expertizate, s-a concluzionat că, acestea au fost executate **probabil nude Chiciuc Constantin**.

41. Totodată, la materialele cauzei penale au fost anexate și examinate mai multe acte în copii, inclusiv Adeverința privind plasarea în câmpul muncii nr.xx din 12.10.2015 pe numele Iui Gorea Mariana cu Confirmarea de sosite la locul de muncă prin semnătura adjunctului Directorului Liceului Teoretic „Xxxx Xxxx”, Xxxxxx Xxxxxx.

42. Prin ordonanța procurorului delegat în Procuratura raionului Hîncești, Dorin Moraru din 13.09.2024, s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală a lui Gorea Mariana, privind acuzarea de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.361 alin.(1) și art. 190 alin.(1) din Codul penal, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, cu continuarea urmăririi penale în prezenta cauză penală conform art.361 alin.(1) din Codul penal.

43. Tot la 13.09.2024, prin ordonanță, procurorul D.Moraru a dispus încetarea urmăririi penale în cauza penală nr.2021150499, pe motivul intervenirii termenului de prescripție.

44. Din perspectivă disciplinară, reieșind din particularitățile speței, acțiunile procurorului în Procuratura Cahul, Dumitru Boghean și adjunctului interimar al procurorului-șef al Procuraturii Cahul, Andrian Tabureanu, urmează a fi analizate dacă întrunesc elementele abaterilor disciplinare prevăzute la art.38 lit.a) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură - *îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu prevăzute la art. 6 alin. (3) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură*.

45. În concluzie inspecția procurorilor a statuat că, antrenarea răspunderii disciplinare a procurorilor presupune îndeplinirea cumulativă a următoarelor condiții și anume:

- existența unei valori sociale lezate, constând în obligațiile de serviciu și normele de conduită stabilite prin legi, regulamente sau Codul de etică al

procurorilor;

- existența unui subiect al abaterii disciplinare, respectiv un procuror care este în raporturi de muncă cu Procuratura la data comiterii abaterii disciplinare;
- existența unei fapte prin care sunt nerespectate fie una sau mai multe obligații de serviciu, fie principii de etică;
- existența unei urmări prejudiciabile;
- existența unei legături de cauzalitate între fapta comisă și rezultatul produs;
- vinovăția procurorului care comite abaterea disciplinară, manifestată fie sub forma intenției, fie sub forma neglijenței grave.

46. Așa cum a menționat în compartimentul *condițiile de formă și conținut ale sesizării*, remarcă că autoarea sesizării cu privire la faptele ce prezintă pretinse abateri disciplinare, invocă abateri ce derivă exclusiv din activitatea decizional procesuală a procurorului Dumitru Boghean la instrumentarea cauzei penale nr.xxxxxxxx și procurorului Andrian Tabureanu, la exercitarea controlului ierarhic.

47. Cu referire la acțiunile procurorului Dumitru Boghean, inspecția procurorilor a constatat că, așa cum este menționat în doctrina în materie disciplinară pentru procurori, atunci când se pune în discuție modul în care un procuror a interpretat și a aplicat o normă materială sau procesuală, este necesară o precauție deosebită, pentru a nu diminua valoarea principiului de liberă apreciere a probelor, care recunoaște în subsidiar elementul „propriei convingeri” și reprezintă o garanție a independenței procurorului.

48. De altfel, punctez asupra faptului că în procesul de verificare disciplinară, inspectorul nu își poate aroga nici competențe ale procurorului ierarhic superior, nici ale instanței de judecată, fiind în imposibilitate să le substituie. Aprecierile despre vinovăția disciplinară trebuie să fie emanația exclusivă a unor constatări în afara oricăror dubii rezonabile.

49. Astfel, pentru a stabili dacă prin acțiunile/inacțiunile sale procurorul Dumitru Boghean a comis o abatere disciplinară, urmează a fi făcută o evaluare atât a cadrului legal pretins a fi încălcat, cât și a standardelor și principiilor consacrate de care urma să se ghideze procurorul în această speță.

50. Cu referire la pretinsa neinformare a cet.Gorea Mariana despre existența urmăririi penale, Inspecția procurorilor va puncta că, potrivit art.274 alin.(1) din Codul de procedură penală, „ Organul de urmărire penală sau procurorul sesizat în modul prevăzut în art. 262 și 273 dispune în termen de 45 de zile, prin ordonanță, începerea urmăririi penale în cazul în care, din cuprinsul actului de sesizare sau al actelor de constatare, rezultă cel puțin o bănuială rezonabilă că a fost săvârșită o infracțiune și nu există vreuna din circumstanțele care exclud urmărirea penală, informând despre aceasta persoana care a înaintat sesizarea sau organul respectiv.

51. Despre existența bănuielii cu privire la comiterea infracțiunii, persoana se informează odată cu emiterea de către organul de urmărire penală a unuia din actele prevăzute la art.63 alin.(1) din Codul de procedură penală: 1) *procesul-verbal de reținere*; 2) *ordonanța sau încheierea de aplicare a unei măsuri preventive neprivative de libertate*; 3) *ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuît*, și nu mai devreme,

52. Astfel, potrivit normei citate *supra*, cet.Gorea Mariana legal a fost informată despre existența urmăririi penale la data de 04.04.2023, când a fost recunoscută în calitate de bănuît în baza ordonanței organului de urmărire penală.

53. Cu referire la dezacordul petiționarei cu refuzul procurorului de a înceta

urmărirea penală, pe motivul intervenirii termenului de prescripție, menționează că, bănuita Gorea Mariana a refuzat să facă declarații pe marginea cazului, iar din conținutul plângerii avocatului Alexandru Țurcanu în interesele bănuitei din 04.04.2023 nu rezultă o exprimare a voinței acestora de a fi încetată urmărirea penală, or, conform prevederilor art.285 alin.(7) din Codul de procedură penală, *„Încetarea urmăririi penale și liberarea persoanei de răspundere penală nu pot avea loc contrar voinței acesteia...”*

54. Deopotrivă, Instrucțiunea cu caracter general cu privire la aplicarea dispozițiilor legale ce țin de punerea sub învinuire a persoanei la încetarea urmăririi penale pe temeiuri de nereabilitare nr.xx-xd/20-xxxx, emisă de Procurorul General la 28.12.2020 în contextul Hotărârii CEDO în cauza *Felix Guțu v. Republica Moldova*, prevede punerea obligatorie sub învinuire a persoanei în privința căreia au intervenit temeiuri de încetare a urmăririi penale în următoarele cazuri de nereabilitare: a) a intervenit temeiul de prescripție sau amnistia (art.275 pct.4) din Codul de procedură penală.

55. În context, este relevant de menționat că, pe partea de procedură, în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală, activitatea procesual-penală a procurorului poate fi supusă exclusiv controlului realizat de către procurorul ierarhic superior și, ulterior, controlului judecătoresc. O altă formă de control a activității procurorului este interzisă și ar echivala cu o imixtiune în activitatea acestuia. În procesul de verificare disciplinară, inspectorul nu își poate aroga nici competențe ale procurorului ierarhic superior, nici ale instanței de judecată, fiind în imposibilitate să le substituie.

56. Remediul principal pentru înlăturarea omisiunilor, inclusiv atunci când se pretinde ineficiența unei anchete, este exercitarea căilor de atac și aplicarea la timp a normelor procesuale ce se impun, iar anularea unei hotărâri sau constatarea caracterului incomplet a unor acte de procedură nu înseamnă în mod automat că procurorul nu a acționat într-un mod profesionist și în strictă conformitate cu legea.

57. Astfel ordonanța procurorului D.Boghean din 05.04.2023 a fost verificată în ordine de control ierarhic de adjunctul interimar al procurorului-șef al Procuraturii Cahul, Andrian Tabureanu, care prin ordonanța din 25.04.2023, a dispus respingerea ca nefondată a plângerii avocatului Alexandru Țurcanu în interesele bănuitei Gorea Mariana, constatând legalitatea și temeinicia ordonanței din 05.04.2023.

58. Prin încheierea Judecătoriei Cahul, Sediul Central din 04.09.2023, s-a dispus încetarea examinării plângerii avocatului A. Țurcanu în interesele lui Gorea Mariana, cu privire la anularea ordonanței procurorului D. Boghean din 05.04.2023 și a procurorului ierarhic superior din 25.04.2023, din motivul inexistenței obiectului examinării, or, petiționarii au depus o cerere în instanță, prin care au declarat că renunță la plângere. Astfel, înseși petiționarii au refuzat la pretențiile sale în raport cu acest aspect.

59. Prin urmare, aspectele invocate de autoarea sesizării au fost supuse controlului procesual exercitat în condițiile Codului de procedură penală și nu pot face obiectul analizei în cadrul procedurii disciplinare, în lipsa unor date care să indice încălcarea obligațiilor funcționale ale procurorului.

60. Cu referire la obiecțiile aduse vis-a-vis de citarea persoanei pentru punerea sub învinuire, în timp ce ultima beneficia de serviciile avocatului, voi pune în evidență, că potrivit prevederilor art.66 alin.(5) din Codul de procedură penală, prezența în fața procurorului a bănuitului în privința căreia există o ordonanță de

punere sub învinuire, este obligatorie, iar vulnerabilitatea persoanei nu constituie un impediment pentru realizarea atribuțiilor procurorului în sensul înaintării acuzației.

61. Cu atât mai mult că, starea de vulnerabilitate la care se referă autoarea sesizării [...].

62. *Cu referire la ordonanța de punere sub învinuire din 29.06.2023, inspecția a constatat că, potrivit art.27 alin.(1) din Codul de procedură penală, „Judecătorul și persoana care efectuează urmărirea penală apreciază probele în conformitate cu propria lor convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate.”*

63. *Conform prevederilor art. 52 alin. (1) pct.23) din Codul de procedură penală „În cadrul urmăririi penale, procurorul, în limita competenței sale materiale și teritoriale pune sub învinuire și audiază învinuitul”.*

64. *Potrivit art. 101 alin.(1) din Codul de procedură penală „Reprezentantul organului de urmărire penală sau judecătorul apreciază probele conform propriei convingeri, formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege”.*

65. Prevederile art.281 alin.(1) din Codul de procedură penală stipulează că, „Dacă, după examinarea raportului organului de urmărire penală și a materialelor cauzei, procurorul consideră că probele acumulate sunt concludente și suficiente, el emite o ordonanță de punere sub învinuire a persoanei. ”

66. Raportând acțiunile procurorului D.Boghean la cadrul legal menționat *supra*, Inspecția procurorilor nu a identificat încălcări ale drepturilor și libertăților dnei M.Gorea, or, emiterea ordonanței de punere sub învinuire în privința persoanei constituie o acțiune prevăzută de lege, necesară într-o societate democratică, și se ține de desfășurarea normală a procesului penal și face parte din instrumentele necesare asigurării unui spectru mai larg de drepturi și garanții procesuale persoanei în privința căreia a fost notificată acuzația în materie penală.

67. *Această viziune a fost dezvăluită și de Plenul Curții Supreme de Justiție în pct. 5.3 din Hotărârea cu privire la practica asigurării controlului judecătoresc de către judecătorul de instrucție în procesul urmăririi penale nr.7 din 04.07.2005, potrivit căruia „Nu sunt pasibile de atacare de regula, nici hotărârile privind pornirea urmăririi penale; ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuit, învinuit; ordonanța prin care s-a dispus efectuarea expertizei etc. Aceste acte procedurale sunt procedee legate de desfășurarea normală a urmăririi penale și, prin sine însăși, pornirea urmăririi penale, recunoașterea persoanei în calitate de bănuit, punerea persoanei sub învinuire, dispunerea efectuării unei expertize **nu afectează drepturi sau libertăți constituționale**. Acestea sunt niște măsuri procesuale prevăzute de lege, necesare într-o societate democratică, au un scop legitim de a asigura măsuri eficiente de luptă cu criminalitatea, și acest scop este proporțional anumitor restricții care pot avea loc în cadrul desfășurării acțiunilor menționate...”.*

68. Mai mult, punerea sub învinuire nu presupune existența unui probatoriu complet și definitiv, ci existența unor probe suficiente pentru formularea acuzației, urmând ca probatoriul să fie completat pe parcursul urmăririi penale. Deci, la această fază a urmăririi penale, procurorul are posibilitatea ca în cazul existenței unor temeiuri legale, să modifice învinuirea, să o schimbe sau să o completeze, sau, după caz, să dispună scoaterea persoanei de sub urmărire penală.

69. **Cu referire la pretinsa tergiversare a urmăririi penale și pasivitatea investigațiilor**, Inspecția statuează că, din perspectiva cadrului legal care guvernează desfășurarea urmăririi penale, remarcă că nu au fost stabilite norme imperative ale

legislației procesual-penale pretins a fi încălcate de procuror în raport cu termenele de desfășurare a urmăririi penale.

70. Șirul de acțiuni de urmărire penală realizate, demonstrează o dinamică și o ritmicitate acceptabilă a acțiunilor planificate și efectuate în scopul stabilirii adevărului și a tuturor circumstanțelor cazului.

71. Totuși, când procurorul a constatat că urmărirea penală și-a pierdut din ritmicitate, acesta la 16.01.2023 a intervenit cu ordonanță de retragere a cauzei penale nr.xxxxxxxx din gestiunea ofițerului de urmărire penală al SUP IP Cahul, Xxxxxx Xxxxxx, pe motivul tergiversării neîntemeiate a urmăririi penale și transmiterea cauzei penale conducătorului organului de urmărire penală pentru desemnarea unui alt ofițer de urmărire penală. Tot la data de 16.01.2023, procurorul D.Boghean a formulat indicații în cauza penală de referință, dar și o *Atenționare*, care au fost expediate spre executare organului de urmărire penală.

72. Este important de reținut ca, procurorul nu efectuează personal toate actele de urmărire penală, însă exercită conducerea și controlul asupra acestora. În această ordine de idei, acesta a intervenit prin retragerea cauzei de la ofițerul care tergiversa cercetările, emiterea indicațiilor obligatorii și atenționarea organului de urmărire penală.

73. În această succesiune de evenimente, constat că de către procurorul D.Boghean nu au fost încălcate norme ale Codului de procedură penală ce reglementează termenul rezonabil al investigațiilor prevăzut la art.20 și 259 din Codul de procedură penală.

74. Astfel, pretinsa întârziere în efectuarea acțiunilor de urmărire penală în cauza penală de referință, nu este imputabilă procurorului Dumitru Boghean.

75. Deopotrivă, se va reține lipsa responsabilității individuale a procurorului or, potrivit normelor Codului de procedură penală, ofițerul de urmărire penală poartă răspundere pentru efectuarea legală și la timp a urmăririi penale, să asigure protejarea drepturilor și libertăților omului în condițiile legii procesuale penale, iar aprecierile Procurorului General din ordonanța din 17.07.2023, privind caracterul îndelungat și incomplet al cercetărilor, s-au referit, citez: „...la lipsa măsurilor în vederea atragerii în proces a reprezentantului entității, care se prezumă că a fost prejudiciată...”, citat încheiat, iar acest fapt nu echivalează cu existența unei abateri disciplinare.

76. Totodată, Procurorul General a constatat că, citez: „...Urmare a verificării materialelor de urmărire penală, în raport cu alegațiile invocate de petentă despre lipsa de încredere față de reprezentanții organelor de drept teritoriale, nu au fost stabilite circumstanțe prevăzute la art.33, art.54, art.57¹ din Codul de procedură penală, care să pună la îndoială rezonabilă imparțialitatea reprezentanților organului de urmărire penală al Inspectoratului de poliție și Procuraturii raionului Cahul, ceea ce ar împiedica desfășurarea urmăririi penale în continuare pe caz...”, încheiat citatul. *Retragerea cauzei penale de la OUP Cahul s-a făcut „...pentru respectarea unui echilibru just între interesele legitime ale persoanelor participante la proces și necesitatea de a asigura eficiența sistemului de justiție, pentru excluderea oricăror indici de existență a circumstanțelor care ar pune la îndoială obiectivitatea investigației și imparțialitatea reprezentanților procuraturii teritoriale...”, încheiat citatul.*

77. Constatările enunțate *supra*, vin să confirme încă odată că acțiunile procurorului de caz au fost efectuate imparțial și în conformitate cu legea.

78. Inspekția subliniază că, independența procurorului în exercitarea atribuțiilor procesuale presupune dreptul acestuia de a aprecia necesitatea, oportunitatea și momentul efectuării actelor de urmărire penală, în limitele legii. Procedura disciplinară nu poate fi transformată într-un instrument prin care să fie cenzurate soluțiile procesuale ori strategia de investigare adoptată într-o cauză penală.

79. În revistă, menționează că doar adoptarea soluției finale de scoatere de sub urmărire penală a lui Gorea Mariana, nu este de natură să atragă răspunderea disciplinară a procurorului D.Bogean, or acțiunile întreprinse de dumnealui au subscris noțiunii de investigație sub toate aspectele, completă și obiectivă, acțiuni orientate exclusiv pentru stabilirea adevărului - principiu fundamental care guvernează procesul penal.

80. Mai mult ca atât, soluția finală adoptată pe fondul cauzei de către procurorul D.Moraru, a reprezentat o expresie a propriei sale convingeri or, potrivit art.27 alin.(1) Cod de procedură penală, persoana care efectuează urmărirea penală apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate, nefiind scoase în evidență încălcări ale normelor imperative de procedură.

81. Prin urmare, din punct de vedere al laturii obiective, verificarea nu a confirmat existența unor inacțiuni imputabile procurorului, întrucât probele administrate demonstrează că acesta a exercitat conducerea urmăririi penale fără încălcarea legii. Iar, eventualele întârzieri constatate sunt generate de neexecutarea indicațiilor de către organul de urmărire penală și nu rezultă din conduita culpabilă a procurorului.

82. Din perspectiva laturii subiective a abaterii disciplinare, există *rea-credință* atunci când procurorul încalcă cu știință normele de drept material ori procesual, urmărind sau acceptând vătămarea unei persoane și, există *neglijență gravă* atunci când procurorul nesocotește din imprudență, în mod grav, neîndoielnic și nescuzabil, normele de drept material ori procesual.

83. Urmare a verificării sesizării cu caracter disciplinar și a materialului probatoriu administrat, nu s-a stabilit îndeplinirea necorespunzătoare, cu rea-credință sau, după caz, cu neglijență gravă, de către procurorul în Procuratura Cahul, Oficiul Principal, Dumitru Boghean a atribuțiilor de serviciu în cadrul exercitării conducerii urmăririi penale în cauza penală nr.xxxxxxxx și, în egală măsură, nu s-a constatat prejudicierea în vreun fel a drepturilor petentei. Cele reflectate *supra*, scot în evidență lipsa laturii subiective și a unei componente a laturii obiective (n.a. – *urmarea prejudiciabilă*) a abaterii disciplinare prevăzute de lit.a) din art. 38 a Legii nr.3/2016 cu privire la Procuratură.

84. În acord cu cele menționate *supra*, angajarea răspunderii disciplinare a procurorului Dumitru Boghean, este inadmisibilă.

85. Cu referire la procurorul Andrian Tabureanu, inspekția a constatat că, dezacordul petentei cu acțiunile procurorului A.Tabureanu, privește soluția, nu conduita profesională a acestuia.

86. Potrivit art.53¹ alin.(2) lit.f) din Codul de procedură penală, procurorul ierarhic superior, examinează plângerile depuse împotriva actelor și acțiunilor procurorilor ierarhic inferiori.

87. Inspekția procurorilor reține că, procurorul Andrian Tabureanu, în calitate de procuror ierarhic superior, a fost persoana împuternicită să examineze și să adopte soluție pe marginea plângerii împotriva ordonanței procurorului D.Boghean din

05.04.2023 emisă în cauza penală nr.xxxxxxxx, iar poziția lui în raport cu argumentele petiționarei, reprezintă propria convingere, formată în urma examinării probelor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv, atunci când a decis la data de 25.04.2023, asupra soluției de respingere a plângerii, ca nefondată.

88. În context, cu referire la garanțiile unui proces echitabil, Curtea Europeană a stabilit că imparțialitatea judecătorului/procurorului se apreciază atât conform unei abordări subiective, care ia în considerare convingerile personale sau interesele într-o cauză, cât și conform unui test obiectiv, care stabilește dacă judecătorul/procurorul a oferit garanții suficiente pentru a exclude vreo îndoială motivată din acest punct de vedere.

89. Interpretarea de către procuror a normei de drept material reprezintă, în realitate, o modalitate de aplicare în concret a legii și, dacă este făcută cu bună-credință, rațional, argumentat și rezonabil, nu poate constitui abatere disciplinară, întrucât se circumscrie competențelor atribuite de lege.

90. În cadrul verificărilor efectuate Inspekția procurorilor nu a constatat că procurorul Andrian Tabureanu ar fi acționat cu rea credință sau din neglijență gravă.

91. Pornind de la premisa că în procesul de verificare disciplinară, inspectorul nu își poate aroga nici competențe ale procurorului ierarhic superior, nici ale instanței de judecată, fiind în imposibilitate să le substituie, rezultă că aprecierile acestuia nu pot să excedeze constatări ale actelor procurorilor care sunt în vigoare. Or, la data emiterii deciziei, ordonanța adoptată de procurorul A.Tabureanu la data de 25.04.2023 este în vigoare și, ca și soluție, se bucură de legalitate și temeinicie, or, petiționara din inițiativă proprie a renunțat la obiecțiile formulate în dezacordul cu ordonanța procurorului vizat, solicitând retragerea plângerii formulate potrivit art.313 din Codul de procedură penală.

92. Astfel, în acord cu cele ante-menționate și materialului probatoriu administrat, Inspekția procurorilor nu a stabilit, în speță, îndeplinirea necorespunzătoare a atribuțiilor de serviciu de către adjunctul interimar al procurorului-șef al Procuraturii Cahul, Andrian Tabureanu, motiv din care, angajarea răspunderii disciplinare a acestuia, este inadmisibilă.

93. Prin urmare, chiar dacă petiționara contestă oportunitatea și temeinicia soluțiilor procesuale adoptate în cauza penală, din materialele verificate nu rezultă existența unor indicii obiective privind încălcarea cu vinovăție a obligațiilor funcționali prevăzute de art. 6 alin. (3) din Legea nr. 3/2016, astfel încât să fie întrunite elementele constitutive ale abaterii disciplinare prevăzute de art. 38 lit. a) din aceeași lege.

II. Pozițiile participanților și materialele examinate

Circumstanțele și motivele expuse în contestație:

94. Nefiind de acord cu soluția Inspekției procurorilor, la data de 31.07.2026, autoarea sesizării Gorea Mariana, a depus la Consiliul Superior al Procurorilor o contestație împotriva deciziei Inspekției procurorilor din 24.07.2026, fiind redirecționată Consiliului Superior al Procurorilor, solicitând Colegiului de disciplină și etică, admiterea contestației cu anularea integrală a deciziei adoptată de către inspectorul în cadrul Inspekției procurorilor, Igor Eșanu.

95. În motivarea contestației depuse, autoarea acesteia a considerat decizia inspekției din 24.07.2026 una ca fiind vădit neîntemeiată, cu expuneri subiective și părtinitoare, lipsită de argumente legale, având concluzii contrare speței.

96. Contestatara arată că urmărirea penală desfășurată împotriva sa timp de aproximativ 3 ani și 1 lună a avut ca obiect principal adeverința privind plasarea în câmpul muncii nr. 77 din 12.10.2015, considerată falsificată. Potrivit acesteia, documentul a fost însă emis legal de Ministerul Educației al Republicii Moldova, fapt rezultat din antetul și sigiliul instituției, semnăturile reprezentanților competenți, precum și din conținutul actului, care indica repartizarea sa în funcția de profesor la Liceul Teoretic „Xxxx Xxxx” din Cahul. În susținerea acestei poziții invocă art. 54 alin. (1) din Codul educației și actele normative privind repartizarea tinerilor specialiști. De asemenea, susține că Ministerul Educației a confirmat ulterior, în scris, atât repartizarea, cât și eliberarea adeverinței, prin răspunsurile nr. xx/x-xx/xxxx din 11.07.2023 și nr xx/x-xx/xxxx din 20.08.2024.

97. Un argument central al contestației îl constituie pretinsa omisiune a organelor din Cahul de a verifica autenticitatea actului direct la emitent. Mariana Gorea afirmă că, în perioada 04.08.2021-17.07.2023, cât cauza s-a aflat în gestiunea organelor din Cahul sub conducerea procurorului Dumitru Boghean, Ministerul Educației nu a fost interpelat niciodată, deși autenticitatea adeverinței reprezenta problema esențială a investigației. Ea invocă inclusiv indicațiile procurorului din 16.01.2023 prin care s-au solicitat informații de la Universitatea de Stat „X.X. Xxxxxx”, Liceul Teoretic „Xxxx Xxxx” și Direcția Generală învățământ Cahul, fără ca Ministerul Educației să figureze printre destinatari. În opinia sa, răspunsul universității nu putea confirma sau infirma autenticitatea unui document emis de Minister, aceasta neavând competența de a emite ori confirma un asemenea act.

98. Contestatara subliniază că informația decisivă putea fi obținută printr-un demers simplu către Ministerul Educației. Ea arată că la 05.07.2023 a adresat personal o cerere Ministerului, expediată la 06.07.2023 și recepționată la 10.07.2023, iar la 11.07.2023 Ministerul a emis răspunsul nr. xx/x-xx/xxxx, confirmând repartizarea și eliberarea adeverinței. În opinia sa, acest fapt demonstrează că informația pe care organul de urmărire penală nu ar fi solicitat-o timp de aproape doi ani a fost obținută de persoana acuzată în numai câteva zile, fără resurse speciale ori dificultăți procedurale. În acest context sunt invocate obligațiile prevăzute de art. 19 și art. 254 CPP privind cercetarea completă, obiectivă și sub toate aspectele a circumstanțelor cauzei, inclusiv a celor care dezvinovătesc persoana.

99. Mariana Gorea contestă și afirmația procurorului Dumitru Boghean, reținută de Inspecție, potrivit căreia, „din câte își amintește”, în dosar ar fi existat un răspuns al Ministerului Educației prin care s-ar fi confirmat că adeverința nu fusese eliberată. Potrivit contestatarei, un asemenea înscris nu exista în perioada de gestiune a organelor din Cahul, primul răspuns al Ministerului fiind cel din 11.07.2023, obținut la inițiativa sa, cu câteva zile înainte de strămutarea cauzei la organele din raionul Hâncești, dispusă la 17.07.2023. Mai mult, conținutul acestui răspuns ar confirma eliberarea adeverinței, nu contrariul. Ea invocă și declarația procurorului potrivit căreia acel răspuns este un act pe care „nici nu l-a văzut”, susținând că Inspecția a preluat fără verificare o afirmație formulată din memorie, deși aceasta putea fi confruntată cu materialele dosarului.

100. Cu privire la modul de efectuare a verificării disciplinare, contestatara arată că nu i-au fost solicitate explicații, nici verbale și nici scrise, deși procurorii vizați au fost audiați și și-au prezentat pozițiile. Invocând art. 46 alin. (2) lit. b) și alin. (3) lit. c) din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, ea susține că poziție sa trebuia solicitată în special în acele aspecte în care explicațiile procurorilor

contraziceau direct sesizarea. În opinia sa, neverificarea existenței răspunsului Ministerului și lipsa confruntării pozițiilor părților au făcut ca verificarea să rămână unilaterală.

101. Un alt grup de argumente se referă la neinvestigarea persoanei care ar fi întocmit efectiv înscrisurile contestate. Mariana Gorea arată că urmărirea penală a pornit de la declarațiile lui XXXXXX XXXXXX, care susținea că nu ar fi semnat asemenea acte. Prima expertiză, nr. xx/xx/x-R-xxx din 08.09.2021, ar fi stabilit că înscrisurile manuscrise și semnătura executate în numele lui XXXXXX XXXXXX nu aparțineau acestuia, fără a o identifica pe contestatară, iar ștampila aplicată era autentică și aparținea Liceului Teoretic „XXXX XXXX”.

102. Ulterior, cea de-a doua expertiză, nr. xx/xx/x-C-xxxx(xx) din 29.08.2023, ar fi indicat că semnăturile din numele Mariane Gorea îi aparțineau probabil acesteia, în timp ce semnăturile lui XXXXXX XXXXXX de pe două copii autentificate notarial ar fi fost executate probabil chiar de XXXXX XXXXXX. Contestatara consideră că aceste rezultate impuneau verificarea aprofundată a rolului denunțatorului și a circumstanțelor în care acesta formulase sesizarea penală.

103. În continuare, contestatara susține că investigațiile relevante nu au mai fost efectuate, deși prin ordonanța din 13.09.2024 s-ar fi dispus formal continuarea urmăririi penale conform art. 361 alin. (1) CP. În aceeași zi, printr-o ordonanță separată, urmărirea penală ar fi fost încetată pe motivul intervenirii prescripției. Astfel, continuarea dispusă nu ar fi avut loc în fapt. Ea relevă că, după 3 ani și 1 lună de urmărire penală, autoritățile nu ar fi stabilit cine a întocmit actele pretins false, de ce a fost formulat denunțul, dacă exista efectiv o faptă penală și cui îi putea fi imputată, în timp ce ea a fost menținută o perioadă îndelungată în calitate de bănuită și ulterior de învinuită.

104. Cu referire la prescripția răspunderii penale, Mariana Gorea susține că termenul era împlinit înainte de pornirea urmăririi penale. Pornind de la încadrarea inițială în art. 361 alin. (1) CP și de la termenul de prescripție de 2 ani prevăzut pentru o asemenea faptă, ea arată că ultimul act imputat ar fi fost cererea din 11.09.2018 privind achitarea tranșei a III-a, astfel încât termenul s-ar fi împlinit cel târziu la 11.09.2020, în timp ce urmărirea penală a fost pornită la 04.08.2021. În opinia sa, în temeiul art. 275 pct. 4) CPP, urmărirea penală nu trebuia pornită sau, odată pornită, trebuia încetată.

105. Contestatara subliniază că organul de urmărire penală a dispus ulterior, la 13.09.2024, încetarea urmăririi penale tocmai pentru intervenirea prescripției, iar reîncadrarea faptelor din art. 361 alin. (1) CP în art. 190 CP a intervenit abia în iunie 2023, după ce apărarea invocase prescripția.

106. Contestatara critică și constatarea Inspecției potrivit căreia din cererea apărării din 04.04.2023 nu ar rezulta voința de încetare a urmăririi penale. Ea arată că însăși decizia contestată menționează, în partea descriptivă, că apărătorul solicitase clasarea procesului penal pe motivul expirării termenului de prescripție a tragerii la răspundere penală. Din această perspectivă, consideră că între descrierea situației și concluzia Inspecției există o contradicție.

107. Referitor la retragerea plângerii formulate în instanță, Mariana Gorea susține că aceasta nu a constituit o renunțare la obiecțiile sale de fond. Potrivit acesteia, prin încheierea Judecătoriei Cahul din 04.09.2023 s-a dispus încetarea examinării plângerii pentru lipsa obiectului, fără un control judecătoresc pe fond. Totodată, în cererea de retragere din 22.08.2023 ea ar fi menționat expres că se

considera învinuită pe nedrept, că solicitase Procuraturii Generale efectuarea investigațiilor de către un alt organ, elucidarea tuturor circumstanțelor și continuarea corectă a urmăririi penale. În aceste condiții, retragerea plângerii nu ar fi echivalat, în opinia sa, cu abandonarea pretențiilor.

108. Mariana Gorea critică și modul în care Inspecția a aplicat art. 259 alin. (2) CPP în privința duratei urmăririi penale. Ea subliniază că norma stabilește obligații atât pentru ofițerul de urmărire penală, cât și pentru procurorul de caz, iar procurorul exercită conducerea urmăririi penale și trebuie să asigure controlul permanent al acesteia. Contestatara invocă faptul că însuși procurorul Dumitru Boghean ar fi constatat, prin ordonanța din 16.01.2023, „lăsarea în nelucrare a cauzei penale mai mult de 30 zile” și „tergiversarea neîntemeiată a urmăririi penale”, iar prin ordonanța Procurorului General interimar din 17.07.2023 s-ar fi reținut „caracterul îndelungat și incomplet al cercetărilor”. În opinia sa, Inspecția a minimalizat aceste constatări și nu a analizat corespunzător componenta privind durata investigației.

109. În ceea ce privește urmarea prejudiciabilă, contestatara nu este de acord cu concluzia Inspecției că nu s-ar fi constatat prejudicierea drepturilor sale. Ea invocă faptul că a fost menținută sub urmărire penală timp de 3 ani și 1 lună pentru pretinsa falsificare a unui act ulterior confirmat ca autentic de autoritatea emitentă, a fost pusă sub învinuire pentru escrocherie, iar în final a fost scoasă de sub urmărire penală pe un temei pe care îl califică drept de reabilitare. În susținerea existenței unui prejudiciu, face referire și la Legea nr. 1545/1998 privind repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, procuraturii și instanțelor judecătorești.

110. Un capitol distinct al contestației privește declarațiile procurorului Dumitru Boghean în fața Inspecției, pe care Mariana Gorea le consideră incompatibile cu exigențele imparțialității și prezumției de nevinovăție. Ea arată că, în explicațiile prezentate în anul 2026, după scoaterea sa de sub urmărire penală, procurorul a calificat susținerile sale drept „nefondate și exagerate, cu scopul de a se victimiza”, iar sesizarea disciplinară drept una „formală și declarativă”, având drept scop „întimidarea sa ca procuror și răzbunare”. Contestatara apreciază că asemenea afirmații ridică probleme privind respectarea prezumției de nevinovăție, atribuirea unor motive ilicite exercitării dreptului de sesizare disciplinară și existența unor aparențe obiective de lipsă de imparțialitate. Ea invocă în acest context art. 8 CPP, art. 6 § 2 CEDO, cauza *Allenet de Ribemont c. Franței*, art. 6 alin. (3) din Legea nr. 3/2016 și Codul de etică al procurorilor.

111. În concluzie autoarea contestației a solicitat admiterea ei, anularea Deciziei inspectorului din 24.07.2026, adoptată în procedura disciplinară nr. xxxs/2, cu restituirea materialelor Inspecției procurorilor pentru verificare suplimentară, cu verificarea expresă a existenței, în perioada 04.08.2021-17.07.2023 a vreunui răspuns al Ministerului Educației în cauza penală nr. xxxxxxxx, a datei și inițiativei anexării răspunsului nr. xx/x-xx/xxxx din 11.07.2023 a entităților interpellate de organele din Cahul privind autenticitatea adeverinței nr. xx din 12.10.2015 și a conținutului efectiv al răspunsurilor Ministerului în raport cu susținerile procurorului vizat;

112. Procurorul Andrian Tabureanu a depus în secretariatul Colegiului de disciplină și etică o referință în care a respins acuzațiile formulate împotriva sa și a declarat că, își menține pe deplin explicațiile date la inspecția procurorilor. Totodată, a solicitat examinarea contestației de către Colegiul de disciplină și etică în lipsa sa cu menținerea deciziei Inspecției procurorilor din 24.07.2026.

113. Totodată procurorul A.Tabureanu a mai solicitat respingerea contestației deoarece după părerea sa ea nu conține argumente pertinente și concludente ca să justifice desființarea, modificarea sau infirmarea soluției adoptate de către inspecția procurorilor și în consecință trebuie să fie respinsă.

114. Procurorul Dumitru Boghean la fel a depus o referință în care a respins acuzațiile formulate împotriva sa și a declarat că este de acord cu Decizia Inspecției procurorilor din 24.07.2026.

115. La fel procurorul D.Boghean a mai declarat că își menține pe deplin explicațiile date la Inspecția procurorilor, iar contestația înaintată de către Gorea Mariana este una neîntemeiată, poartă un caracter formal și declarative, totodată nu conține argumente care să justifice desființarea, modificarea sau infirmarea soluției adoptate de către inspecția procurorilor și în consecință trebuie să fie respinsă.

III. Aprecierea Colegiului de disciplină și etică

116. Colegiul de disciplină și etică, audiind pozițiile participanților la procedură și examinând în ansamblu sesizarea inițială, decizia Inspecției procurorilor din 24.07.2026, contestația Marianeii Gorea, explicațiile procurorilor Dumitru Boghean și Andrian Tabureanu, actele procesuale descrise în materialele procedurii disciplinare și înscrisurile prezentate de contestatară, constată că soluționarea cauzei impune o analiză distinctă a fiecărei critici, fără a transforma procedura disciplinară într-o nouă cale de atac împotriva actelor procesual-penale.

117. În același timp, Colegiul nu poate reduce examinarea la formula potrivit căreia orice critică privind un act procesual ține exclusiv de controlul ierarhic sau judecătoresc. Răspunderea disciplinară și controlul procesual au obiecte diferite, dar se pot intersecta: actul procesual este verificat sub aspectul legalității și temeiniciei sale prin mecanismele Codului de procedură penală, iar conduita procurorului poate fi analizată disciplinar atunci când există date obiective că acesta și-a exercitat atribuțiile cu intenție sau cu neglijență gravă, în mod formal, arbitrar ori vădit contrar obligațiilor profesionale.

Standardul juridic aplicabil răspunderii disciplinare

118. Potrivit art. 36 alin. (2) din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, procurorii pot fi sancționați disciplinar pentru abaterile prevăzute la art. 38 numai dacă acestea au fost săvârșite cu intenție ori cu neglijență gravă. Art. 38 lit. a) califică drept abatere disciplinară îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu prevăzute la art. 6 alin. (3). Prin urmare, simpla existență a unei soluții procesuale discutabile, a unei omisiuni remediable sau a unei aprecieri ulterior infirmate nu este suficientă; trebuie stabilite fapta concretă, obligația încălcată, consecințe, legătura de cauzalitate și forma calificată a vinovăției.

119. Art. 38¹ din aceeași lege delimitează intenția de neglijență gravă. În esență, intenția presupune încălcarea conștiinței a unei norme, cu reprezentarea și urmărirea ori acceptarea consecinței prejudiciabile, iar neglijența gravă presupune o lipsă de prevedere care, raportată la pregătirea unui profesionist în domeniul dreptului și la circumstanțele cauzei, devine inexplicabilă. Acest prag ridicat exclude răspunderea disciplinară obiectivă pentru simplul rezultat nefavorabil al unei investigații sau pentru orice eroare profesională.

120. Art. 6 alin. (3) din Legea nr. 3/2016 obligă procurorul să-și îndeplinească atribuțiile în conformitate cu Constituția, legislația Republicii Moldova și tratatele internaționale, să asigure respectarea drepturilor și libertăților fundamentale și să

respecte regulile deontologice. Aceste obligații trebuie citite împreună cu art. 19 alin. (3) CPP, care impune cercetarea completă și obiectivă, inclusiv a circumstanțelor care dezvinovătesc persoana, cu art. 254 CPP privind rolul activ al organului de urmărire penală și cu art. 259 alin. (1)-(2) CPP, potrivit căruia urmărirea penală se efectuează în termen rezonabil, iar respectarea acestui termen este asigurată atât de ofițerul de urmărire penală, cât și de procurorul de caz.

121. Curtea Constituțională, în Hotărârea nr. 12 din 08.08.2023, 70-74, a subliniat că procurorul trebuie să acționeze cu imparțialitate și obiectivitate, inclusiv atunci când decide dacă va formula o acuzație și în ce limite, iar independența procesuală constituie o garanție pentru buna funcționare a justiției, nu o dispensă de la legalitate. În aceeași logică, Curtea Supremă de Justiție, în cauza nr. 3ra-235/22, a reținut că independența procurorului nu este un privilegiu personal și nu poate fi înțeleasă ca posibilitatea de a acționa după propria voință:

122. Practica recentă a Consiliului Superior al Procurorilor confirmă aceeași delimitare. Prin Hotărârea nr. 1-242/2026 din 30.07.2026, CSP a reiterat că răspunderea disciplinară presupune întrunirea cumulativă a faptei, caracterului ilicit și imputabilității, iar aprecierea diferită a unei instanțe sau a unui organ de control asupra unui act al procurorului nu echivalează, prin ea însăși, cu o abatere disciplinară. Sunt necesare elemente obiective care să demonstreze o verificare pur formală, o conduită vădit contrară materialelor cauzei, reaua-credință sau neglijența gravă.

123. Totodată, Colegiul reține Recomandarea nr. 1/2026, aprobată prin Hotărârea CDE nr. 3-58/2026 din 28.04.2026, potrivit căreia procurorul care conduce urmărirea penală nu este un participant formal, ci trebuie să exercite un control efectiv, real, substanțial și documentat, să intervină prompt atunci când constată ineficiența investigației ori neexecutarea indicațiilor sale. Fiind adoptată ulterior faptelor din anii 2021-2023, Recomandarea nu poate crea retroactiv un temei autonom de răspundere; ea este însă relevantă ca reper interpretativ al obligațiilor legale deja existente la data faptelor.

124. Așadar, Colegiul va evita două extreme. Independența procesuală nu poate deveni imunitate față de răspunderea pentru o conduită vădit arbitrară sau grav neglijentă, dar nici rezultatul final favorabil persoanei cercetate ori existența unor critici procesuale nu poate genera automat prezumția că procurorul care a condus cauza a comis o abatere disciplinară. Evaluarea trebuie făcută individual, prin raportare la ceea ce procurorul cunoștea sau trebuia să cunoască la momentul fiecărei acțiuni.

Cu privire la adevărul nr. xx din 12.10.2015 și interpelarea Ministerului Educației

125. Unul dintre argumentele centrale ale contestației este că autenticitatea adevărului privind plasarea în câmpul muncii nr. xx din 12.10.2015 putea și trebuia verificată direct la Ministerul Educației, autoritatea care ar fi emis documentul, însă în perioada în care cauza s-a aflat la organele din Cahul o asemenea verificare nu ar fi fost efectuată. Contestatara invocă răspunsul Ministerului nr. xx/xx-xx/xxxx din 11.07.2023 obținut la propria solicitare, precum și răspunsul nr. xx/x-xx/xxxx din 20.08.2023 ca acte care confirmă repartizarea și existența documentului.

126. Colegiul consideră că, din perspectiva unei investigații complete, solicitarea unei informații direct de la emitentul actului era o măsură firească și utilă. Atunci când autenticitatea unui document oficial constituie un element important al

ipotezei de investigare, verificarea la instituția emitentă este, în principiu, o cale directă de clarificare a originii documentului. Faptul că autoarea contestației a obținut un răspuns de la Minister într-un interval scurt demonstrează relevanța practică a unui asemenea demers.

127. Totuși, Colegiul distinge între autenticitatea adeverinței ca document emis de Minister și autenticitatea tuturor înscrisurilor ulterioare aflate pe copiile documentului ori pe actele utilizate pentru obținerea tranșelor indemnizației. Actul de pornire a urmăririi penale și materialele descrise de Inspecție nu se refereau exclusiv la existența adeverinței nr. xx, ci și la rubrica „confirmare de sosire la locul de muncă”, la semnături executate în numele directorului XXXXXX XXXXXX, la impresiunea de ștampilă și la cererea din 11.09.2018. Prin urmare, confirmarea faptului că Ministerul a emis adeverința nu era, singură, aptă să răspundă tuturor întrebărilor privind eventualele completări sau semnături contestate.

128. Această distincție este relevantă deoarece, încă din 08.09.2021, raportul de expertiză judiciară nr. xx/xx/x-R-xxx concluzionase că anumite înscrisuri și semnături executate în numele lui XXXXXX XXXXXX nu îi aparțineau. Totodată, denunțatorul afirma că nu semnase actele respective. Aceste date constituiau elemente obiective ce justificau continuarea verificărilor asupra înscrisurilor, chiar dacă ulterior tabloul probator a devenit diferit, inclusiv prin a doua expertiză și prin răspunsurile Ministerului Educației.

129. Colegiul observă însă o vulnerabilitate reală în motivarea deciziei Inspecției: afirmația procurorului Dumitru Boghean că, „din câte își amintește”, în dosar ar fi existat un răspuns negativ al Ministerului Educației nu putea fi tratată ca un fapt stabilit fără confruntarea ei cu materialele cauzei. Cu atât mai mult, același procuror a indicat că răspunsul nr. xx/x-xx/xxxx din 11.07.2023 este un act pe care „nici nu l-a văzut”. Într-o verificare disciplinară, memoria unei persoane vizate poate explica poziția sa, dar nu poate înlocui verificarea documentară a unui fapt ușor verificabil.

130. Cu toate acestea, această lacună nu conduce automat la concluzia că procurorul Boghean a acționat cu intenție sau neglijență gravă. Chiar presupunând, în favoarea contestatarei, că înainte de iulie 2023 nu exista niciun răspuns al Ministerului Educației și că emitentul actului nu fusese interpelat, rămâne necesar de demonstrat că omisiunea respectivă, în contextul tuturor celorlalte acțiuni efectuate, era atât de gravă și de inexplicabilă pentru un profesionist încât întrunea standardul art. 38¹ din Legea nr. 3/2016. Materialele procedurii nu oferă o asemenea demonstrație.

131. Colegiul mai reține un element cronologic: răspunsul Ministerului din 11.07.2023 a fost emis după ordonanța de punere sub învinuire din 29.06.2023. În consecință, acest document concret nu putea fi cunoscut și ignorat de procuror la data formulării învinuirii. El este relevant pentru evoluția ulterioară a probatorului și pentru aprecierea necesității continuării ori reconsiderării acuzației, dar nu poate fi proiectat retroactiv asupra stării probatorii existente la 29.06.2023.

Cu privire la punerea sub învinuire înainte de recepționarea celei de-a doua expertize

132. Contestatara reproșează procurorului Dumitru Boghean faptul că a dispus punerea sa sub învinuire la 29.06.2023, înainte de finalizarea raportului de expertiză din 29.08.2023. Colegiul reține că, potrivit art. 281 alin. (1) CPP, ordonanța de punere sub învinuire se emite atunci când, după examinarea materialelor cauzei,

procurorul consideră probele acumulate concludente și suficiente. Textul nu cere ca întreg probatoriul posibil să fie epuizat sau ca fiecare expertiză deja dispusă să fie obligatoriu finalizată înainte de formularea acuzației.

133. Aceasta nu înseamnă că termenul procesual al calității de bănuît poate substitui standardul probator. Explicația procurorului potrivit căreia termenul de trei luni aferent statutului de bănuît se apropia de expirare poate explica urgența procedurală, dar nu ar fi suficientă singură pentru a legitima o învinuire. Condiția esențială rămânea existența, la acel moment, a unor probe concludente și suficiente în sensul art. 281 CPP.

134. Or, la data de 29.06.2023 în materialele cauzei exista cel puțin raportul de expertiză din 08.09.2021, care indica faptul că anumite semnături și înscrisuri atribuite lui XXXXXX XXXXXX nu îi aparțineau, precum și declarațiile acestuia în același sens. Fără a aprecia aici dacă aceste date erau suficiente pentru condamnare - chestiune care nu intră în competența Colegiului - ele reprezentau totuși un suport probator obiectiv, apt să fundamenteze existența unei suspiciuni și să excludă concluzia că învinuirea a fost emisă în lipsa oricărui material incriminator.

135. Raportul de expertiză din 29.08.2023, care a nuanțat semnificativ situația probatorie și a indicat, între altele, probabilitatea ca unele semnături din numele lui XXXXXX XXXXXX să fi fost executate chiar de acesta, trebuia valorificat în continuarea urmăririi penale. Faptul că o probă administrată ulterior slăbește ori contrazice ipoteza acuzării poate impune modificarea sau abandonarea acuzației, dar nu dovedește retroactiv că procurorul care a formulat acuzația anterior a acționat cu rea-credință ori cu neglijență gravă.

În același sens, Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 7 din 04.07.2005, invocată și de Inspecție, a tratat recunoașterea persoanei în calitate de bănuît și punerea sub învinuire ca acte procesuale ce țin de desfășurarea urmăririi penale. Colegiul nu preia această referință ca o imunitate a actului de învinuire față de control, ci doar ca argument ca existența actului, în sine, nu echivalează cu încălcarea unui drept sau cu abaterea disciplinară. Ceea ce contează disciplinar este caracterul vădit arbitrar și forma vinovăției, elemente care nu sunt demonstrate în speță.

Cu privire la durata urmăririi penale și pretinsa pasivitate investigativă

136. Contestatara are dreptate atunci când arată că art. 259 alin. (2) CPP nu permite transferarea integrală a responsabilității pentru termenul urmăririi penale asupra ofițerului de urmărire penală. Norma prevede expres că respectarea termenului într-o cauză concretă este asigurată de ofițerul de urmărire penală și de procurorul de caz. Prin urmare, Colegiul nu poate subscrie unei teze generale potrivit căreia eventualele perioade de inactivitate ar fi, prin definiție, neimputabile procurorului doar pentru că acțiunile materiale au fost efectuate de ofițeri.

137. Mai mult, art. 20 CPP cere ca durata să fie apreciată prin raportare la complexitatea cauzei, conduita participanților, conduita organului de urmărire penală și importanța procesului pentru persoana interesată. Trei ani și o lună reprezintă o durată care impune o examinare reală, nu o justificare abstractă prin complexitatea dosarului. Orice perioadă semnificativă de nelucrare trebuie explicată prin activități concrete, obstacole obiective ori măsuri de remediere.

138. Materialele procedurii arată însă că procurorul Dumitru Boghean nu a rămas complet pasiv. La 16.01.2023, el însuși a constatat lăsarea cauzei în nelucrare mai mult de 30 de zile și tergiversarea neîntemeiată, a retras cauza de la ofițerul XXXXXX XXXXXX, a dispus redistribuirea ei, a formulat indicații scrise și a emis o

atenționare privind executarea lor. Aceste acte sunt importante tocmai pentru că reprezintă utilizarea unor pârghii de conducere și control pe care legea le pune la dispoziția procurorului.

139. Ordonanța Procurorului General din 17.07.2023 a reținut, într-adevăr, caracterul îndelungat și incomplet al cercetărilor și a dispus strămutarea cauzei la organul de urmărire penală din Hîncești. Această constatare nu trebuie minimalizată. Totuși, din materialele prezentate Colegiului rezultă că motivarea concretă indicată privea inclusiv neatragerea în proces a reprezentantului entității presupus prejudiciate, iar ordonanța nu a stabilit, ca atare, existența unei abateri disciplinare a procurorului Boghean sau lipsa sa de imparțialitate.

140. Diferența față de situațiile în care pasivitatea a fost sancționată disciplinar este relevantă. În cauza nr. 3ra-235/22, Curtea Supremă de Justiție a analizat o perioadă de aproximativ doi ani și zece luni marcată de lipsa unor acțiuni de urmărire penală, multiple prelungiri formale și lipsa unor măsuri eficiente, cu consecințe asupra posibilității de administrare a probelor. În prezenta speță, deși durata și unele perioade de stagnare sunt problematice, există expertize, schimbări de ofițeri, indicații, retragerea cauzei de la un ofițer și alte măsuri documentate. Situațiile nu sunt comparabile sub aspectul intensității conduitei omisive.

141. Recomandarea CDE nr. 1/2026 confirmă că procurorul trebuie să exercite un control activ, continuu și documentat și să intervină prompt la constatarea unei investigații ineficiente. În cazul de față, măsurile din 16.01.2023 constituie date obiective care pledează împotriva concluziei că procurorul ar fi tolerat conștient și continuu nelucrarea cauzei. Se poate discuta dacă intervenția trebuia să fie mai timpurie ori dacă indicațiile puteau fi mai bine orientate, însă procedura disciplinară cere mai mult decât constatarea unei conduite perfectibile: cere demonstrarea intenției sau a neglijenței grave.

142. Din materialele examinate nu se identifică o perioadă concretă, delimitată și imputată personal procurorului, în care acesta să fi cunoscut o stagnare gravă, să fi dispus de mijloace eficiente de intervenție și să fi refuzat inexplicabil să le utilizeze. Nici nu s-a demonstrat că o anumită omisiune a sa a făcut imposibilă administrarea unei probe decisive. În aceste condiții, critica privind durata urmăririi penale justifică o apreciere atentă a calității conducerii urmăririi penale, dar nu atinge pragul probator necesar constatării abaterii disciplinare prevăzute de art. 38 lit. a) din Legea nr. 3/2016.

Cu privire la termenul de prescripție și cererea apărării din 04.04.2023

143. Contestatara susține că pentru fapta inițial cercetată în baza art. 361 alin. (1) CP termenul de prescripție era împlinit înainte de pornirea urmăririi penale, întrucât ultimul act imputat data din 11.09.2018, iar urmărirea penală a fost pornită la 04.08.2021. Ulterior, la 13.09.2024, cauza a fost într-adevăr încetată pe motivul intervenirii termenului de prescripție. Aceste elemente demonstrează că problema prescripției a fost una reală și trebuia tratată cu rigoare juridică.

144. Colegiul constată însă că Decizia Inspecției conține, la acest capitol, o contradicție care trebuie corectată. În partea factuală se reține expres că, la 04.04.2023 avocatul Alexandru Țurcanu a solicitat clasarea procesului penal pe motivul expirării termenului de prescripție. Ulterior, inspecția afirmă că din cerere nu ar rezulta exprimarea voinței de a fi încetată urmărirea penală. Dincolo de terminologia utilizată de apărător - „clasare” sau „încetare” - sensul practic al cererii era evident: apărarea solicita finalizarea procedurii pe motivul prescripției. Colegiul

nu poate valida concluzia contrară a Inspecției.

145. Această corectare nu este însă suficientă pentru a transforma soluția procurorului din 05.04.2023 și controlul ierarhic din 25.04.2023 în abateri disciplinare. În aprilie 2023, procurorii se aflau în fața unei chestiuni procesuale care implica stabilirea faptei cercetate, a încadrării juridice și a efectelor art. 275 pct. 4) și art. 285 CPP. Ulterior, în iunie 2023, a fost pornită și conexată o cauză vizând art. 190 CP, iar art. 113 CP consacră faptul că calificarea juridică se realizează la toate etapele procesului penal. Colegiul nu este competent să pronunțe retroactiv o soluție asupra încadrării penale ca o instanță de control judiciar.

146. În plus, aplicarea art. 285 alin. (7) CPP în materia încetării pe temeiuri de nereabilitare poate ridica problema voinței persoanei față de o asemenea soluție și a posibilității continuării procesului pentru obținerea unei soluții de reabilitare. Tocmai de aceea, existența unei poziții juridice discutabile ori chiar eronate asupra mecanismului concret de aplicare a prescripției nu este echivalentă, fără alte date, cu încălcarea conștiinței a legii sau cu o neglijență inexplicabilă.

147. Soluția din 13.09.2024 de încetare pentru prescripție este relevantă, dar nu demonstrează automat că orice soluție contrară adoptată cu un an și cinci luni mai devreme a fost disciplinar culpabilă. Răspunderea disciplinară se apreciază prin raportare la informațiile, calificarea și contextul cunoscut procurorului la momentul actului. Pentru a angaja răspunderea ar fi fost necesare date suplimentare care să arate că aplicabilitatea prescripției era vădită, neechivocă și intenționat ignorată sau că eroarea juridică era de o gravitate inexplicabilă. Asemenea date nu au fost stabilite.

Cu privire la retragerea plângerii judiciare și semnificația acesteia

148. Colegiul nu împărtășește nici formularea Inspecției potrivit căreia, prin retragerea plângerii formulate în temeiul art. 313 CPP, contestatara și apărătorul său ar fi „refuzat la pretențiile” de fond. Încheierea Judecătoriei Cahul din 04.09.2023 a încetat examinarea plângerii din lipsa obiectului, fără ca instanța să se pronunțe asupra legalității și temeiniciei ordonanțelor din 05.04.2023 și 25.04.2023. Prin urmare, nu există o hotărâre judecătorească pe fond care să confirme acele ordonanțe.

149. Retragerea unei cauze procesuale poate produce efecte asupra acelei proceduri concrete, dar nu echivalează cu o renunțare generală și definitivă la orice critică privind conduita procurorilor. Mai ales că, potrivit materialelor prezentate, cererea de retragere făcea referire la strămutarea cauzei și la dorința ca investigația să continue într-un alt cadru. Inspecția a acordat acestui fapt o semnificație mai largă decât rezultă din înscrisul procesual.

150. Nici această deficiență de motivare nu schimbă însă rezultatul analizei disciplinare. Faptul că ordonanțele din aprilie 2023 nu au fost examinate judecătorește pe fond înseamnă doar că ele nu beneficiază de confirmarea judiciară invocată implicit de Inspecție. Nu rezultă de aici, în sens invers, că ordonanțele au fost vădit ilegale sau că procurorii care le-au emis au acționat cu forma de vinovăție cerută de art. 36 alin. (2) și art. 38¹ din Legea nr. 3/2016.

Cu privire la neinformarea contestatarei despre existența urmăririi penale și contactarea telefonică

151. În privința neinformării Mariane Gorea despre existența urmăririi penale până la recunoașterea sa în calitate de bănuită la 04.04.2023, Colegiul reține că urmărirea penală fusese pornită pe fapt, iar materialele procedurii nu indică existența

unei norme care obliga organul de urmărire penală să o informeze personal, înainte de dobândirea unei calități procesuale, doar pentru faptul că numele său apărea în circumstanțele investigate. Art. 274 CPP prevede informarea persoanei sau organului care a sesizat autoritatea, iar garanțiile specifice bănuțului devin aplicabile odată cu dobândirea acestei calități în condițiile legii.

152. Evident, autoritățile nu pot utiliza în mod artificial pornirea urmăririi penale „pe fapt” pentru a amâna nejustificat recunoașterea unei persoane ca bănuț și a o priva de garanțiile apărării. Totuși, o asemenea manevră trebuie demonstrată prin fapte concrete. În materialele disciplinare nu sunt identificate acțiuni procesuale efectuate față de Mariana Gorea în această perioadă, în calitate materială de suspect, dar fără recunoașterea drepturilor corespunzătoare, și nici o consecință concretă asupra posibilității sale de apărare care să poată fi imputată disciplinar procurorului.

153. În ceea ce privește contactarea telefonică directă în vederea prezentării pentru înaintarea învinuirii, existența unui avocat ales nu interzice, prin ea însăși, procurorului să comunice cu persoana pentru coordonarea prezentei la o acțiune procesuală la care participarea sa este necesară. Materialele nu indică faptul că procurorul ar fi încercat să obțină declarații în lipsa apărătorului, ar fi exercitat presiuni, amenințări sau ar fi urmărit eludarea asistenței juridice. În aceste condiții, simplul apel telefonic nu constituie abatere disciplinară.

154. Colegiul tratează cu respect situațiile personale de vulnerabilitate invocate de contestatară, însă răspunderea disciplinară nu poate fi dedusă numai din starea subiectivă de stres produsă de o citație sau de o comunicare procesuală. Este necesară identificarea unei conduite profesionale nepermise. O asemenea conduită nu a fost probată la acest capitol.

Cu privire la neinvestigarea rolului denunțatorului și rezultatele expertizelor

155. Contestatara mai susține că rezultatul celei de-a doua expertize, potrivit căruia unele semnături din numele lui XXXXXX XXXXXX ar fi fost executate probabil chiar de acesta, impunea investigarea rolului denunțatorului și a veridicității afirmațiilor sale. Colegiul constată că această critică este logică din perspectiva orientării ulterioare a investigației, în special după apariția raportului din 29.08.2023.

156. Totuși, raportul respectiv a fost întocmit după strămutarea cauzei de la Cahul, dispusă la 17.07.2023. Prin urmare, omisiunea de a valorifica ulterior concluziile acelei expertize nu poate fi imputată direct procurorilor Dumitru Boghean și Andrian Tabureanu pentru perioada în care cauza se mai afla în competența lor. În plus, caracterul probabil al concluziilor expertale nu permite Colegiului să stabilească, în cadrul unei proceduri disciplinare, că denunțatorul a săvârșit o faptă penală ori că acesta trebuia obligatoriu pus sub acuzare.

157. Faptul că la 13.09.2024 s-a dispus, pe de o parte, scoaterea Mariane Gorea de sub urmărire penală pentru lipsa elementelor infracțiunilor, iar pe de altă parte continuarea formală a cercetărilor conform art. 361 alin. (1) CP și încetarea lor în aceeași zi pentru prescripție, poate ridica întrebări privind eficiența investigației în ansamblu. Aceste soluții au fost însă adoptate de un alt procuror, după mai mult de un an de la strămutarea cauzei, astfel încât nu pot fi atribuite automat procurorilor vizați în prezenta procedură disciplinară.

Cu privire la urmarea prejudiciabilă

158. Colegiul nu subscrie nici formulării categorice a Inspecției potrivit căreia „nu s-a constatat prejudicierea în vreun fel a drepturilor petentei”. Menținerea unei persoane într-o procedură penală timp de mai mulți ani, dobândirea calităților de

bănuit și învinuit, necesitatea apărării și incertitudinea juridică sunt, în mod obiectiv, împrejurări susceptibile să producă o sarcină semnificativă asupra persoanei. Soluția finală de scoatere de sub urmărire penală pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii este, de asemenea, relevantă în evaluarea retrospectivă a impactului procedurii.

159. Dar existența unui impact sau chiar a unui prejudiciu nu este suficientă pentru răspunderea disciplinară personală a unui procuror. Trebuie stabilită legătura de cauzalitate dintre prejudiciul invocat și o acțiune sau inacțiune concretă, ilicită și săvârșită cu intenție ori neglijență gravă. O persoană poate fi supusă în mod legal unor măsuri procesuale care îi provoacă inconveniente sau stres, fără ca aceasta să transforme automat conduita procurorului într-o abatere disciplinară.

160. Trimiterea contestatarei la Legea nr. 1545/1998 privind repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale altor autorități nu schimbă această concluzie. Regimul reparării prejudiciului de către stat are un obiect și condiții proprii și nu echivalează cu stabilirea vinovăției disciplinare personale a procurorului. Cele două forme de răspundere nu pot fi confundate.

Cu privire la declarațiile procurorului Dumitru Boghean, imparțialitate și prezumția de nevinovăție

161. Colegiul acordă o atenție separată limbajului utilizat de procurorul Dumitru Boghean în explicațiile prezentate Inspecției în anul 2026. Calificarea demersului Marianei Gorea drept încercare de „victimizare”, „intimidare” sau „răzbunare”, precum și referirea la sancționarea contravențională a soțului acesteia, depășesc ceea ce era necesar pentru apărarea juridică a poziției procurorului și introduc în discuție elemente personale fără relevanță directă pentru legalitatea conduitei verificate.

162. Codul de etică și art. 6 alin. (3) din Legea nr. 3/2016 impun procurorului reținere, obiectivitate și respect față de persoanele implicate. În plus, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului arată că prezumția de nevinovăție obligă nu doar instanțele, ci și alte autorități publice. În *Allenet de Ribemont c. Franței*, Curtea a subliniat că autoritățile nu pot prezenta o persoană drept vinovată înainte ca vinovăția să fie stabilită potrivit legii, iar în *Allen c. Regatului Unit [MC]* a arătat că protecția continuă, în anumite contexte legate de procedura penală, și după achitare sau încetarea procedurilor cu un rezultat diferit de condamnare.

163. Totodată, Curtea Europeană a arătat în cauza *Daktaras c. Lituaniei* că alegerea cuvintelor este importantă, dar aprecierea trebuie făcută în context, fiind necesară diferențierea între o declarație de vinovăție și exprimarea unei suspiciuni sau a unei poziții procesual. În cauza de față, afirmațiile contestate au fost făcute în cadrul apărării procurorului într-o procedură disciplinară și nu conțin o declarație expresă potrivit căreia Mariana Gorea ar fi vinovată de infracțiunile pentru care fusese scoasă de sub urmărire penală.

164. Din acest motiv, Colegiul nu califică respectivele expresii, luate separat, drept dovadă suficientă a încălcării prezumției de nevinovăție sau a existenței unei părținiri anterioare în conducerea urmăririi penale. Ele sunt însă nepotrivite pentru discursul instituțional al unui procuror și nu pot fi aprobate. Procurorul este liber să respingă ferm o acuzație disciplinară, dar argumentația profesională trebuie să se concentreze asupra faptelor și normelor, fără atribuirea unor motive personale autorului sesizării atunci când acestea nu sunt demonstrate și nu sunt necesare apărării.

165. Colegiul nu identifică, totuși, o legătură probatorie suficientă între limbajul folosit în explicațiile din 2026 și actele procesuale adoptate în anii 2021-2023, astfel încât să se poată concluziona că acele acte au fost determinate de ostilitate personală, de interes privat ori de dorința de răzbunare. Pentru o asemenea concluzie ar fi necesare date exterioare simplei formulări nefericite din apărarea disciplinară. Ele lipsesc din materialele procedurii.

Cu privire la conduita procurorului ierarhic superior Andrian Tabureanu

166. Răspunderea disciplinară a procurorului Andrian Tabureanu trebuie analizată separat. Art. 53¹ alin. (2) lit. f) CPP atribuie procurorului ierarhic superior obligația de a examina plângerile împotriva actelor și acțiunilor procurorilor ierarhic inferiori. Controlul ierarhic nu este o simplă formalitate de confirmare; el trebuie să răspundă criticilor relevante și să verifice efectiv legalitatea soluției contestate.

167. Din această perspectivă, formularea din ordonanța din 25.04.2023 prin care argumentele apărării referitoare la prescripție au fost caracterizate drept „opinie personală” este insuficientă ca răspuns juridic dacă este privită izolat. Invocarea propriei convingeri în aprecierea probelor, prevăzută de art. 27 și art. 101 CPP, nu dispensează procurorul ierarhic superior de obligația de a examina o problemă de drept, precum prescripția, prin raportare la faptele, datele și normele incidente.

168. Totuși, din materialele descrise în procedura disciplinară rezultă că ordonanța lui Andrian Tabureanu nu s-a limitat exclusiv la această sintagmă. Procurorul a reținut că urmărirea penală nu era finalizată, că urma clarificată calificarea juridică și că la acea etapă nu considera întrunite condițiile pentru soluția solicitată. Se poate critica robustețea acestei motivări, însă nu s-a demonstrat că procurorul nu a examinat materialele, că a ascuns o probă, că a cunoscut o soluție judiciară obligatorie pe care a ignorat-o sau că a urmărit un interes străin atribuțiilor sale.

169. Hotărârea CSP nr. 1-242/2026 este relevantă tocmai pentru această situație: simpla menținere, în control ierarhic, a unei soluții discutabile sau ulterior infirmate nu dovedește abaterea disciplinară dacă nu există date obiective că verificarea a fost pur formală ori vădit contrară materialelor cauzei. În speță, insuficiența unor formulări din ordonanța din 25.04.2023 nu este însoțită de asemenea elemente suplimentare.

170. De asemenea, faptul că plângerea întemeiată pe art. 313 CPP nu a primit o soluție judecătorească pe fond nu permite nici prezumarea legalității ordonanței lui Tabureanu, nici prezumarea nelegalității ei. Din punct de vedere disciplinar, sarcina rămâne aceea de a demonstra conduita personală, caracterul ilicit și forma calificată a vinovăției. Materialele nu ating acest prag.

Cu privire la caracterul complet și obiectiv al verificării Inspecției procurorilor

171. Potrivit art. 46 alin. (1) și alin. (2) lit. a) din Legea nr. 3/2016, verificarea sesizării urmărește stabilirea faptelor imputate, consecințelor și circumstanțelor relevante, iar inspectorul este obligat să întreprindă toate măsurile necesare pentru a verifica faptele invocate și existența sau inexistența elementelor abaterii disciplinare. Alin. (3) lit. c) îi conferă inspectorului dreptul ca, „în caz de necesitate”, să solicite autorului sesizării explicații verbale sau scrise și informații suplimentare.

172. Din formularea legii rezultă că audierea autorului sesizării nu constituie o obligație automată în fiecare procedură disciplinară. Prin urmare, faptul că Mariana Gorea nu a fost audiată suplimentar nu determină, prin el însuși, nulitatea verificării.

Totuși, atunci când explicațiile procurorului introduc un fapt nou și decisiv - cum este pretinsa existența în dosar a unui răspuns negativ al Ministerului Educației - iar acel fapt contrazice direct sesizarea și poate fi verificat documentar, exigența art. 46 alin. (2) lit. a) impune inspectorului să clarifice contradicția, fie prin consultarea dosarului, fie prin solicitarea informațiilor necesare.

173. În această privință, Colegiul apreciază că verificarea Inspecției putea fi mai riguroasă. De asemenea, concluziile potrivit cărora apărarea nu ar fi solicitat încetarea urmăririi penale, că retragerea plângerii judiciare ar echivala cu renunțarea la pretențiile de fond și că drepturile patentei nu ar fi fost prejudiciate „în vreun fel” sunt formulate excesiv de categoric și nu sunt menținute de Colegiu în această formă.

174. Cu toate acestea, competența Colegiului în examinarea contestației nu se reduce la verificarea stilului argumentativ al deciziei Inspecției. Colegiul examinează dacă materialele existente permit stabilirea temeiurilor răspunderii disciplinare sau dacă lacunele identificate fac imposibilă soluționarea și impun restituirea pentru verificări suplimentare. În prezenta cauză, criticile esențiale pot fi soluționate pe baza actelor și a cronologiei deja existente, inclusiv prin raportare la ipoteza factuală cea mai favorabilă contestatarei în chestiunea răspunsului Ministerului Educației.

175. Astfel, chiar dacă se admite că Ministerul nu fusese interpelat anterior, că nu exista un răspuns negativ în dosar și că retragerea plângerii judiciare nu a însemnat renunțarea la criticile de fond, aceste împrejurări nu demonstrează, în contextul celorlalte probe și acțiuni procesuale, că Dumitru Boghean ori Andrian Tabureanu au încălcat conștient legea sau au manifestat o lipsă de prevedere atât de gravă încât să fie inexplicabilă pentru un profesionist. În consecință, restituirea materialelor doar pentru confirmarea acestor elemente nu ar putea schimba standardul juridic aplicabil și ar transforma verificarea suplimentară într-un demers predominant formal.

176. În concluzie analizând individual conduita procurorului Dumitru Boghean, Colegiul constată existența unor aspecte perfectibile: interpelarea directă a Ministerului Educației ar fi fost utilă mai devreme; intervenția asupra ritmului urmăririi penale putea fi mai promptă; iar limbajul utilizat ulterior în procedura disciplinară trebuia să fie mai reținut. Totodată, materialele arată că exista un suport probator obiectiv la etapa formulării acuzației, că procurorul a întreprins măsuri documentate pentru remedierea tergiversării și că nu s-a demonstrat ignorarea conștientă a unei probe exoneratoare cunoscute, ascunderea unui document, existența unui interes personal sau o inacțiune gravă și inexplicabilă.

177. În privința procurorului Andrian Tabureanu, Colegiul reține că motivarea controlului ierarhic din 25.04.2023 putea răspunde mai riguros argumentului prescripției și nu trebuia să reducă problema juridică la o simplă „opinie personală” a apărării. Totuși, nu s-a demonstrat că verificarea sa a fost pur aparentă, că nu a examinat materialele ori că a validat cu buna știință o încălcare evidentă. Deficiența de argumentare nu atinge, în circumstanțele concrete, pragul intenției sau al neglijenței grave cerut de lege.

178. Colegiul subliniază că soluția de respingere a contestației nu înseamnă validarea necondiționată a tuturor raționamentelor Inspecției procurorilor și nici aprecierea că investigația penală a fost lipsită de orice deficiență. Dimpotrivă, Colegiul a corectat expres mai multe considerații ale deciziei contestate. Ceea ce determină soluția este însă lipsa probelor obiective și concludente care să transforme deficiențele identificate într-o abatere disciplinară personal imputabilă, săvârșită cu

intenție sau neglijență gravă, în sensul art. 36 alin. (2), art. 38 lit. a) și art. 38¹ din Legea nr. 3/2016.

179. În consecință, raportând criticile din contestație la materialele procedurii, la obligațiile prevăzute de art. 6 alin. (3) din Legea nr. 3/2016, la art. 19, art. 20, art. 101, art. 254, art. 259 și art. 281 CPP, precum și la standardele desprinse din jurisprudența Curții Constituționale, Curții Supreme de Justiție, Curții Europene a Drepturilor Omului și practica instituțională a CSP și a Colegiului, se constată că nu sunt întrunite elementele necesare angajării răspunderii disciplinare a procurorilor Dumitru Boghean și Andrian Tabureanu. Contestația Marianeii Gorea urmează, prin urmare, a fi respinsă ca neîntemeiată, cu menținerea soluției Inspecției procurorilor din 24.07.2026, pentru motivele dezvoltate în prezenta hotărâre.

180. Pornind de la considerentele expuse, în urma deliberării și exprimării votului de către membrii Colegiului prezenți la ședință, cu 6 voturi „pro” și 0 voturi „contra”, în conformitate cu prevederile art. 49 alin. (4) și art. 85 din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, pct. 80-83 și pct. 84 alin. (1) lit. a) din Regulamentul privind organizarea și activitatea Colegiului de disciplină și etică, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 1-437/2025 din 23.12.2025 cu modificările ulterioare, Colegiul de disciplină și etică –

HOTĂRĂȘTE:

1. A respinge ca neîntemeiată contestația doamnei Gorea Mariana, împotriva deciziei Inspecției procurorilor din 24 iulie 2026, adoptată în procedura disciplinară nr. xxxs/26, în privința procurorilor din Procuratura Cahul, oficiul Principal, Andrian Tabureanu și Dumitru Boghean.

2. A menține decizia Inspecției procurorilor din 24 iulie 2026, prin care a fost dispusă încetarea procedurii disciplinare nr. 179s/26 în privința procurorilor Andrian Tabureanu și Dumitru Boghean, pe motivul lipsei temeiului de tragere la răspundere disciplinară.

3. Hotărârea se publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor, în directoriul Colegiului de disciplină și etică, subdirectoriul Hotărâri.

4. Hotărârea se comunică participanților la procedura disciplinară.

5. Hotărârea poate fi contestată la Consiliul Superior al Procurorilor, prin intermediul Colegiului de disciplină și etică, în termen de 15 zile lucrătoare de la data pronunțării.

**Președinte al Colegiului
De disciplină și etică**

semnat

Alexandru LOZAN